

ANEXA 3
PROPUNERI PRIVIND ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL DE MASĂ

În primul rând, salutăm faptul că în planurile-cadru se clarifică faptul că **disciplinele din domeniul Arte/disciplina Educație artistică pot fi predate în egală măsură de profesorii de Educație muzicală și de cei de Educație vizuală**. Credem că este important ca această precizare să fie inclusă și în Centralizatorul privind disciplinele din învățământul preuniversitar.

Susținem menținerea orelor dedicate artelor la toate clasele de liceu, motivele fiind expuse pe larg în Anexa 2. În ansamblu, **pledăm pentru existența în trunchiul comun a disciplinei Educație muzicală, fie ca 1. disciplină de sine-stătătoare (clasele IX-X), fie ca 2. disciplină inclusă (împreună cu Educația vizuală) în disciplina Educație artistică (clasele XI-XII) – caz în care se poate lucra pe grupe, în funcție de opțiunile elevilor.**

Considerăm că formularea „*Discipline din domeniul arte (Educație muzicală și Educație vizuală), inclusiv cu elemente de educație pentru teatru/artele spectacolelor*”, care apare în multiple situații cu referire la Arte în planurile-cadru propuse, necesită clarificări suplimentare. În opinia noastră, precizarea ce urmează numirii celor două discipline reprezintă o detaliere și o nuanțare de ordin metodologic, în sensul unei sublinieri a ceea ce ar trebui să includă cele două discipline în procesul educativ de la clasă („*inclusiv cu elemente de educație pentru teatru/artele spectacolelor*”).

Dorim să subliniem faptul că **Educația muzicală include multiple elemente de educație din domeniul teatru/artele spectacolelor:**

- a) prin anumite genuri muzicale abordate, precum opera, opereta, baletul, musicalul, cantata sau oratoriul, ce integrează numeroase elemente ce țin de genul dramatic;
- b) prin experiența scenică dobândită de elevi în cadrul prezenței ansamblurilor vocale cu ocazia diferitelor evenimente cultural-artistice (festivaluri, concursuri, serbări școlare etc.);
- c) prin metodele sau abordările conținuturilor lecțiilor de Educație muzicală cu ajutorul unor metode precum medierea muzicală sau dramatizarea unor lucrări muzicale.

Totodată, considerăm că propunerea din planurile-cadru, de alocare a unei ore la două săptămâni pentru o disciplină (Educație muzicală și Educație vizuală), nu trebuie aplicată pe scară largă, deoarece împieteează asupra eficienței procesului didactic, timpul avut la dispoziție pentru contactul nemijlocit cu elevii fiind foarte redus. Dacă anul școlar are 36 de săptămâni de cursuri, rezultă un număr de 18 ore o dată la două săptămâni; dintre acestea, unele se pierd din cauza programelor Școala Altfel și Săptămâna Verde ori din alte motive (începutul anului școlar, zile libere legale, structura vacanțelor ce trunchiază săptămâna, evenimente specifice fiecărei unități de învățământ, precum zilele liceului ori alte activități). Rezultă adesea un număr de doar 14 întâlniri cu elevii, dar acestea nu pot fi dedicate doar predării, deoarece cel puțin 4 dintre ele trebuie să fie alocate evaluării. Se ajunge până la urmă la un număr de circa 10 ore de predare într-un an școlar. Dar ce competențe se pot forma prin prezentarea (ca medie aproximativă) a unui subiect o dată pe lună?

De asemenea, **propunem reintroducerea următoarei precizări în Preambulul Planurilor cadru:** *În învățământul general se pot organiza activități de ansamblu coral în afara orarului zilnic sau în zilele de sâmbătă. Aceste activități pot fi incluse în norma profesorului, cu câte o oră pe săptămână pentru fiecare grupă.*

Această precizare permite remunerarea profesorilor de educație muzicală care lucrează cu ansambluri corale sau alte formații artistice, cu care se prezintă la diverse concursuri, festivaluri sau alte evenimente culturale. Dovada calității muncii acestor profesori sunt numeroasele premii obținute la diverse concursuri, inclusiv la Olimpiada Națională Corală.

I. În ciclul liceal învățământ de masă, pledăm pentru distribuirea numărului de ore de Educație muzicală/Educație artistică astfel:

1. filiera Teoretică (cu excepția specializării Filologie) – păstrarea în trunchiul comun a unei ore pe săptămână în aria curriculară Arte, clasele IX-X, care să fie predată alternativ de profesori de Educație muzicală/Educație plastică la toate specializările;
2. filiera Teoretică – specializarea Filologie – existența în trunchiul comun a unei ore de Educație muzicală în clasele IX-X;
3. filiera Vocațională: - profil teologic - existența în trunchiul comun a cel puțin o oră de Educație muzicală la toate specializările, indiferent de cult, clasele IX-XII;
 - profil militar - păstrarea în trunchiul comun a unei ore în aria curriculară Arte care să fie predată alternativ de profesori de Educație muzicală/Educație plastică, clasele IX-X;
 - profil sportiv - păstrarea unei ore de Educație muzicală pe săptămână la toate specializările, clasele IX-XII;
 - profil pedagogic - alocarea în trunchiul comun a unei ore pe săptămână de Educație muzicală la toate specializările, clasele IX-XII;
 - profil artistic - exceptând specializarea Muzică, alocarea în trunchiul comun a unei ore de Educație muzicală pe săptămână, clasele IX-XII;
 - filiera Tehnologică, toate profilele și specializările - păstrarea în trunchiul comun a unei ore în aria curriculară Arte (clasele IX-X) care să fie predată alternativ de profesori de Educație muzicală/Educație plastică.

Totodată, considerăm că este absolut necesar ca, **în ciclul primar din învățământul de masă, disciplina Muzică și mișcare să fie încredințată profesorilor cu studii superioare de specialitate**, așa cum este cazul altor discipline, precum Educație fizică, Limbi moderne sau Religie. Spre deosebire de celelalte arte, muzica are o codificare specifică (scris-cititul muzical), ce se poate deprinde doar prin studiu îndelungat. Actualul parcurs de pregătire a profesorilor pentru învățământul primar nu oferă condițiile necesare acumulării la un nivel satisfăcător a competențelor de scris-citit muzical. Din acest motiv, mulți dintre aceștia nu posedă abilitățile necesare pentru a descifra cântecele din manuale, pentru a-și lărgi repertoriul muzical, iar progresul copiilor la această disciplină are de suferit. Din această cauză, profesorul de Educație muzicală se vede nevoit, adesea, ca în clasa a V-a să înceapă pregătirea de la zero pentru a compensa deficiențele acumulate în ciclul primar la această disciplină. În acest răstimp, din nevoia de muzică, elevii ajung să consume muzică de slabă calitate, ceea ce are un efect negativ asupra întregii lor dezvoltări.

Se pierde astfel o importantă oportunitate, știut fiind că educația muzicală, pentru a fi eficientă, trebuie începută de la o vârstă cât mai fragedă, așa cum subliniază la unison toți creatorii de metode moderne de educație muzicală (Dalcroze, Montessori, Kodaly, Orff etc.). Potențialul formativ al muzicii a fost fructificat cu un extraordinar succes prin inițiative precum *El Sistema*, fondată în 1975 în Venezuela de José Antonio Abreu și preluată ulterior de programe similare din peste 60 de țări, sub deviza „Music for Social Change”. Prin încredințarea educației muzicale unor muzicieni profesioniști s-a obținut integrarea socială și diminuarea spectaculoasă a gradului de delincvență în rândul copiilor din zone cu risc ridicat de infraționalitate și nivel socio-economic scăzut, ceea ce vorbește de la sine despre potențialul educațional al muzicii.

Din păcate, în România, potențialul formativ al muzicii este profund afectat de faptul că disciplina este predată de persoane care nu au pregătirea adecvată. În aceste condiții, **schimbarea pe care v-o propunem este stringentă mai ales pentru clasele III-IV, unde sunt abordate elemente de scris-citit muzical.**